

Spel om pengar bland unga under 18 år

Förebygg så att barn och unga inte börjar spela om pengar

Det är viktigt att arbeta förebyggande så att barn och unga inte börjar spela om pengar. Spelproblem hänger ofta ihop med dålig ekonomi, arbetslöshet, utsatthet för våld, riskkonsumtion av alkohol eller psykisk ohälsa. Problemen påverkar familj, vänner, skolgång och andra viktiga områden i en ung människas liv under många år.

Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till en bra hälsa och god utveckling. Det innefattar även att förebygga spel om pengar och spelproblem hos barn och unga.

Ungdomar spelar om pengar trots åldersgränser

I Sverige har alla spelbolag 18-årsgräns för att spela om pengar och för det statliga kasinot Cosmopol är åldersgränsen 20 år. Trots detta har 20 procent av 16–17-åringarna spelat om pengar minst en gång under det senaste året.

3 procent av 16–17-åringarna uppgav att de spelade regelbundet, minst varje månad.

Unga spelar om pengar på internet

Barn och unga under 18 spelar om pengar på internet. 2015 hade ungefär 3 procent av 16–17-åringarna i Sverige spelat om pengar på till exempel mobil, läsplatta eller dator.

16–17-åringar uppgav att de lyckas spela på internet genom att de

- inte tillfrågades om sin ålder
- uppgav att de hade fyllt 18
- använde en annan persons spelkonto.

MÅLGRUPP OCH SYFTE Här får du veta mer om spel om pengar bland unga under 18 år. Kunskapen är viktig för att förebygga att barn och unga börjar spela om pengar. Vi vänder oss till dig som beslutar om, utvecklar eller arbetar med förebyggande åtgärder, till exempel inom skola, ideella föreningar, tillsyn och tillståndsgivning.

SAMMANFATTNING

- Ungdomar under 18 spelar om pengar trots åldersgränser.
- Lotterier, spelautomater och sportspel är de vanligaste spelen bland 16–17-åringar.
- Andelen unga som spelar om pengar har minskat de senaste tio åren.
- Det är viktigt med förebyggande åtgärder som fokuserar på flera områden, till exempel alkoholkonsumtion, psykisk ohälsa och spel om pengar.
- Åtgärder som främjar en trygg uppväxt, med goda ekonomiska och sociala förutsättningar kan minska de negativa konsekvenserna av spel bland unga.

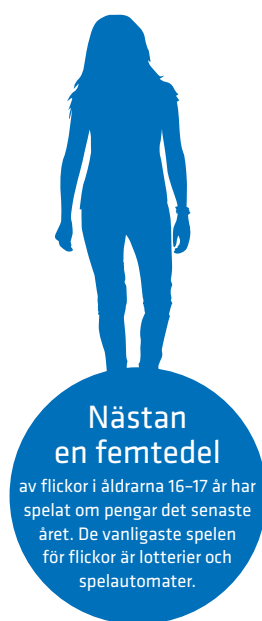
Lotterier, spelautomater och sportspel vanligast

De vanligaste spelformerna för 16–17-åringar är lotterier, spelautomater och sportspel, och för pojkar är även poker vanligt. Ungefär 5 procent av 16–17-åringarna hade spelat på spelautomater, en spelform som är riskfylld, minst en gång under 2015.

Detta faktablad är en del av Folkhälsomyndighetens kunskapsstöd för att förebygga spelproblem. Syftet med stödet är att stärka våra målgruppers kunskap om spelproblem och förebyggande åtgärder och ge vägledning för ett kunskapsbaserat och kvalitetssäkrat förebyggande arbete. Stödet består av kunskapssammanfattningar, informations- och vägledningsmaterial. Flera produkter är särskilt framtagna för dig som arbetar med att förebygga spel om pengar och spelproblem bland barn och unga.

Alla produkter hittar du via spelprevention.se eller kunskapsguiden.se. Kunskapsstödet har tagits fram i samråd med Socialstyrelsen.

Vanligare att pojkar spelar om pengar

Pojkar spelar om pengar mer än flickor. Bland elever i årskurs 9 hade 22 procent av pojkarna och 9 procent av flickorna spelat om pengar någon gång under 2015.

Motsvarande siffror bland 16–17-åringar var 23 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna. Skillnaden mellan flickor och pojkar verkar alltså vara större i årskurs 9 än vid 16–17 års ålder.

Spelandet ökar med ålder och inkomst

Spelandet ökar med åldern. Ungdomar spelar i allmänhet mindre än vuxna. Det kan bero på att ungdomar inte kommer i kontakt med spel lika ofta som vuxna gör.

En annan orsak kan vara att ungdomar har mindre pengar att spela för än vuxna. Fler 16–17-åringar i familjer med en hög disponibel inkomst spelar än i familjer med låg inkomst.

Andelen unga som spelar har minskat

Andelen unga som spelat om pengar har minskat under de senaste tio åren. Spelandet bland 16–17-åringar har minskat från 42 till 17 procent bland flickor och från 61 till 23 procent bland pojkar under åren 2008–2015. Även bland elever i årskurs 9 spelar färre om pengar.

Rökning, snusning och alkoholkonsumtion har också minskat bland skolelever i Sverige under de senaste åren.

Unga som dricker alkohol eller har psykisk ohälsa spelar oftare om pengar

Det är vanligare bland ungdomar som dricker alkohol att spela om pengar än bland ungdomar som inte dricker alkohol. Bland 16–17-åringar som hade druckit alkohol någon gång under det senaste året hade en tredjedel spelat om pengar. Bland unga som inte druckit alkohol hade en tiondel spelat om pengar.

Spel om pengar är också vanligare bland unga med psykisk ohälsa än bland unga utan psykisk ohälsa. Att spel, alkohol och psykisk ohälsa ofta förekommer samtidigt hos ungdomar visar att det är viktigt med förebyggande åtgärder som fokuserar på flera områden.

Diagram 1. Det finns ett samband mellan att dricka alkohol och spela om pengar bland 16–17-åringar. Bland unga som inte druckit alkohol under det senaste året hade 12 % spelat, medan bland de som druckit alkohol hade 30 % spelat om pengar det senaste året.

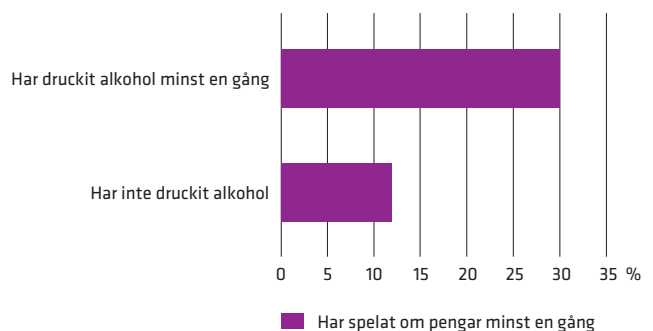
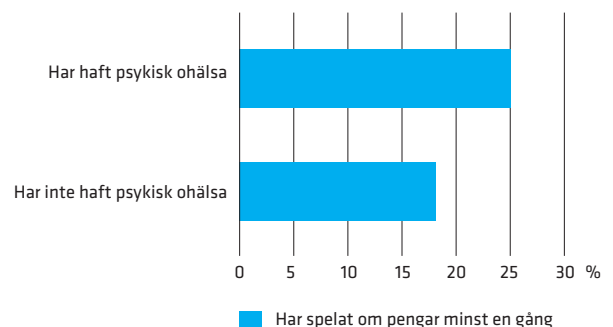

Diagram 2. Det finns ett samband mellan psykisk ohälsa och att spela om pengar bland 16–17-åringar. Bland unga som inte haft psykisk ohälsa under de senaste veckorna hade 18 % spelat, medan bland de som haft psykisk ohälsa hade 25 % spelat om pengar det senaste året.

Källa: Swelogs undersökningar 2008 och 2015. Se faktaruta Varifrån kommer fakta om spel? på nästa sida.

VAD ÄR SPEL OM PENGAR?

Spel om pengar innebär att den som spelar har satsat pengar, har en chans att vinna mer pengar än insatsen och att slumpen är inblandad.

VAD GÖR ETT SPEL RISKFYLLT?

Läs mer om spelens riskpotential i faktabladet Vad gör ett spel riskfyllt?

Vissa drabbas oftare av spelproblem

Ungdomar i alla samhällsgrupper spelar om pengar. Men en del unga har en högre risk att drabbas av de negativa konsekvenserna av spel än andra unga.

Till exempel har unga med låga avgångsbetyg eller en otrygg uppväxt en högre risk att få spelproblem än unga med höga betyg eller en trygg uppväxt. Detta trots att avgångsbetyget i grundskolan inte har betydelse för hur mycket ungdomar spelar.

Det kan bero på att de olika sociala och ekonomiska förutsättningarna påverkar utvecklingen och konsekvenserna av att spela. Förebyggande åtgärder som främjar en trygg uppväxt med goda ekonomiska och sociala förutsättningar kan därför skydda unga mot spelproblem.

VARIFRÅN KOMMER FAKTA OM SPEL?

Fakta om elever i årskurs 9 är hämtad från några av CAN:s undersökningar om skolelevers drogvanor under 2006–2015. CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) samlar in information om bland annat spel genom enkäter bland elever i ett slumpmässigt urval av skolor varje år.

Fakta om 16–17-åringar kommer från Folkhälsomyndighetens studie Swelogs (Swedish longitudinal gambling study). I Swelogs samlas information om spel och hälsa in genom telefonintervjuer i ett slumpmässigt urval av 16–84-åringar i befolkningsregistret. Vi analyserade data bland 1 048 16–17-åringar i Swelogs undersökningar 2008 och 2015.

Folkhälsomyndigheten gjorde en kartläggande litteraturöversikt om spel om pengar bland 1 048 barn och unga under 18 i Sverige under 2006–2016. Med litteraturöversikt menas att forskningsresultat samlats, granskats och vägts samman på ett systematiskt sätt. Den kartläggande metoden tillåter en bred sökstrategi. Vi sökte efter vetenskapliga artiklar, rapporter från myndigheter, universitet eller andra organisationer. Totalt identifierade vi 98 publikationer varav 6 var relevanta för vårt syfte.

LÄS MER

CAN:s undersökningar om skolelevers drogvanor

<http://can.se/Undersokningar/Skolelevers-drogvanor/>

Folkhälsomyndighetens studie Swelogs

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/swelogs/>

Barnkonventionen

<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

Folkhälsomyndigheten